II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

RAAD

AANBEVELING VAN DE RAAD

van 10 juli 1995

betreffende globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de Lid-Staten en van de Gemeenschap

(95/326/EG)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 103, lid 2,

Gezien de aanbeveling van de Commissie,

Gezien het advies van het Monetair Comité,

Gezien de conclusies van de Europese Raad in Cannes van 26 en 27 juni 1995,

BEVEELT AAN :

1. Inleiding

Sinds de zomer van 1994, toen de vorige globale richtsnoeren zijn aangenomen, heeft de economische groei in de Gemeenschap zich op overtuigende wijze voortgezet. De recente onrust op de valutamarkten als gevolg van de daling van de dollar heeft echter aangetoond dat er nog belangrijke gevaren bestaan en dat belangrijke beleidsvraagstukken onopgelost blijven. Teneinde ervoor te zorgen dat de verwachte groei ten volle wordt benut om de werkgelegenheid te vergroten en de convergentie te verbeteren, moet het economische beleid een antwoord bieden op de uitdagingen en kansen van de huidige economische expansie.

De nieuwe richtsnoeren — opgesteld en goedgekeurd overeenkomstig artikel 103, lid 2, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap — zullen als leidraad dienen voor het economische beleid van de Gemeenschap en van de Lid-Staten. De richtsnoeren herbevestigen de doelstellingen van de vorige richtsnoeren en de conclusies van de Europese Raad betreffende de bestrijding van de werkloosheid, met name die van de bijeenkomst te Essen, waar vijf terreinen werden aangewezen voor verdergaande maatregelen. De volledige tenuitvoerlegging van deze richtsnoeren zal het mogelijk maken de convergentie te vergroten en de goede groei- en werkgelegenheidsvooruitzichten tot werkelijkheid te maken teneinde de werkloosheid sterk terug te dringen, en aldus iets te doen aan het probleem van de sociale uitsluiting.

In het huidige klimaat verdienen twee beleidsaspecten bijzondere aandacht. Allereerst bestaat het gevaar dat onder invloed van de gunstige effecten van de economische groei de aandacht voor de nodige aanpassingen verslapt. Dit zou tot uitdrukking kunnen komen in een verminderde bereidheid, onder invloed van de cyclische verbetering van het begrotingstekort, tot het treffen van maatregelen om de structurele begrotingsonevenwichtigheden voorgoed weg te nemen of, naarmate de werkgelegenheid zich begint te herstellen, in aarzeling om de maatregelen te nemen en uit te voeren die noodzakelijk zijn om onvolkomenheden van de arbeidsmarkt weg te werken. Het is van groot belang deze twee tendensen krachtdadig te weerstaan.

Ten tweede hebben sommige recente schommelingen van de wisselkoersen niet alleen het risico op inflatieverschillen vergroot, zij hebben ook bijgedragen tot verstoring van de werking van de interne markt, en vormen derhalve een bedreiging voor de positieve effecten van de economische integratie. Wisselkoersaanpasssingen die niet in overeenstemming zijn met de economische basisparameters, zullen nadelig zijn voor alle Lid-Staten.

Om dergelijke gebeurtenissen zoveel mogelijk te vermijden moet het scheppen van de voorwaarden voor stabiele wisselkoersen die in overeenstemming zijn met de economische basisparameters, tot één van de hoofdprioriteiten van het economische beleid in de Gemeenschap worden gemaakt.

De onderhavige richtsnoeren herbevestigen de beleidsdoelstellingen van de richtsnoeren van december 1993 en juli 1994 : het is voor de Gemeenschap en de Lid-Staten van essentieel belang het huidige herstel om te zetten in een krachtige, duurzame en niet-inflatoire groei op de middellange termijn die niet bedreigend is voor het milieu. Dergelijke groei is belangrijk wil men de werkloosheid aanzienlijk terugdringen en voldoende convergentie mogelijk maken om de overang naar Fase III van de Economische en Monetaire Unie (EMU) te vergemakkelijken. Om deze doelstellingen te verwezenlijken is een stabiel investeringsbevorderend macro-economisch kader voor de korte en de middellange termijn nodig dat wordt gekenmerkt door :

— een op stabiliteit gericht monetair beleid dat niet wordt ondermijnd door ongewenste begrotings- en loonontwikkelingen ;

— onverdroten inspanningen in de meeste Lid-Staten om de overheidsfinanciën te consolideren in overeenstemming met de doelstellingen van hun convergentieprogramma's ;

— een ontwikkeling van de nominale lonen die verenigbaar is met de doelstelling van prijsstabiliteit ; tegelijkertijd dient de stijging van de reële lonen achter te blijven bij de produktiviteitsstijging, teneinde het rendement van investeringen die werkgelegenheid opleveren te vergroten.

Een essentiële aanvulling op dit kader vormen structurele hervormingen om het concurrentievermogen van de economieën van de Lid-Staten te stimuleren en de werking van hun arbeidsmarkten te verbeteren. De beleidsmaatregelen die nodig zijn om te komen tot duurzame groei op de lange termijn, meer werkgelegenheid en een grotere convergentie moeten met elkaar verenigbaar zijn.

2. Richtsnoeren voor het economische beleid

Prijs- en wisselkoersstabiliteit

Sinds het begin van dit decennium zijn in de Gemeenschap en in de Lid-Staten grote vorderingen gemaakt met het terugdringen van de inflatie. In negen Lid-Staten zal de inflatie in 1996 volgens de ramingen die de Commissie in het voorjaar heeft bekendgemaakt, tussen 2 en 3 procent bedragen, hetgeen strookt met de doelstelling van de richtsnoeren van 1993 en 1994. In twee andere Lid-Staten zal de inflatie volgend jaar naar verwachting enigszins hoger uitkomen.

Er moet nog meer naar prijsstabiliteit worden toegewerkt. Dit vereist allereerst van de groep Lid-Staten waar de inflatieresultaten in overeenstemming zijn met de richtsnoeren van 1994, sterk wordt uitgebreid. Lid-Staten waar momenteel inflatiecijfers tussen 2 en 3 procent worden verwacht, dienen een beleid te blijven voeren dat voorkomt dat de inflatoire druk weer toeneemt en dat de inflatie verder omlaag brengt naar 2 procent of minder. Andere landen dienen hun inspanningen op dit terrein, in sommige gevallen zelfs sterk, op te voeren, willen zij voldoen aan de richtsnoeren.

Wisselkoersschommelingen kunnen belangrijke gevolgen hebben voor de convergentie van de inflatie. Zo zal in de meeste Lid-Staten waarvan de valuta in waarde is gestegen de inflatieconvergentie naar verwachting toenemen. In deze Lid-Staten zullen de loonontwikkelingen naar verwachting in de meeste gevallen grosso modo ook in overeenstemming zijn met de doelstelling van prijsstabiliteit. Er moet echter worden voorkomen dat de loonontwikkelingen leiden tot een daling van het rendement van de investeringen, in het bijzonder in de exportgerichte sectoren. Daar staat tegenover dat in de Lid-Staten waarvan de valuta in waarde is gedaald, de prijsspanningen en het gevaar van een versnelling van de inflatie zijn toegenomen. In deze landen is de grootste voorzichtigheid geboden. Met het oog op de sterke economische groei zal met name het ontstaan van een loon- en prijsspiraal als gevolg van stijgende invoerprijzen moeten worden voorkomen. Als dit niet gebeurt zal de geloofwaardigheid van het geheel van op stabiliteit gerichte beleidsmaatregelen snel worden ondermijnd.

De combinatie van de sterke depreciatie van de dollar, onopgeloste structurele probelemen, de onzekere begrotings- en inflatievooruitzichten en andere onzekere factoren in sommige Lid-Staten heeft de stabiliteit van de wisselkoersen in de Gemeenschap ernstig ondermijnd. Schommelingen van de wisselkoersen die groter zijn dan op grond van de inflatieverschillen kan worden verwacht zijn nadelig voor alle Lid-Staten ; in de landen wier valuta in waarde is gestegen heeft dit geleid tot minder goede groeivooruitzichten, hoewel die over het algemeen vrij gunstig blijven, terwijl in de landen wier valuta in waarde is gedaald, de inflatievooruitzichten zullen verslechteren en extra inspanningen nodig zullen zijn om de inflatiedoelstellingen op middellange termijn te bereiken. Ook is de goede werking van de interne markt hierdoor verstoord, omdat eventueel op basis van onevenwichtige wisselkoersen besluiten worden getroffen in het bedrijfsleven die specifieke belangengroepen verkeerde stimulansen verschaffen.

Door nog meer vooruitgang te boeken op het gebied van de prijsstabiliteit, kunnen de Lid-Staten de kansen op duurzame stabiliteit van de wisselkoersen verbeteren, hetgeen weer de prijsstabiliteit in de hand zal werken. In dit verband is een belangrijke rol weggelegd voor het begrotingsbeleid en de geloofwaardigheid van de inspanningen om tot begrotingsconsolidatie te komen. Stabiele wisselkoersen zullen er ook toe bijdragen dat de voordelen van de interne markt ten volle kunnen worden benut en de aanwending van de middelen in de Gemeenschap

wordt verbeterd. Alle Lid-Staten moeten hun wisselkoersbeleid blijven zien als een aangelegenheid van gemeenschappelijk belang in het kader van het Europees Monetair Stelsel (EMS), en, waar passend, het EMS-wisselkoersmechanisme.

Gezonde overheidsfinanciën

Ondanks de consolidatie van de economische groei blijft het onzeker of de begrotingsonevenwichtigheden zullen worden weggenomen en in welke mate de begrotingsconvergentie zal worden bereikt.

Als gevolg van het uitblijven van verdere begrotingsconsolidatie wordt het begrotingsbeleid in veel gevallen nog steeds ernstig beperkt door een hoge en toenemende rentelast. Verder ondermijnt deze situatie de duurzame stabiliteit van de prijzen en de wisselkoersen, vergroot de onzekerheid over de richting van het begrotingsbeleid en tast de geloofwaardigeid van het beleid aan. Voorts leidt dit tot een onevenwichtige policy mix en wordt het monetaire beleid hierdoor aangetast. Op de middellange termijn zullen aanhoudende begrotingsonevenwichtigheden negatieve gevolgen hebben voor de economische groei en het scheppen van werkgelegenheid. Een gezonde begrotingssituatie is een positieve factor aan de aanbodzijde, omdat hierdoor belastingverlagingen en vergroting van de produktieve overheidsinvesteringen mogelijk worden. De groei- en werkgelegenheidsargumenten voor begrotingsconsolidatie zijn minstens zo belangrijk als de argumenten die zijn ingegeven door de noodzaak te komen tot meer houdbare schuldposities en nominale convergentie. Als het niet lukt de begrotingstekorten en de schuldquoten in een periode van relatief sterke groei op duurzame wijze terug te dringen, wanneer dan wel ?

Nagenoeg alle Lid-Staten staan voor de duidelijke taak om voor een optimale benutting van de groei te zorgen teneinde de begrotingsconsolidatie te bevorderen door middel van terugdringing van de structurele tekorten. De Lid-Staten zouden ernaar moeten streven hun begrotingstekort zo snel mogelijk tot minder dan 3 procent van het bruto binnenlands produkt (BBP) terug te brengen als een eerste stap naar de middellange-termijndoelstelling van een „bijna-evenwicht" als bedoeld in de richtsnoeren van december 1993. In sommige landen vergt de structuur van het pensioenstelsel een overschot op de begroting.

De laatste ramingen wijzen uit dat alle Lid-Staten, met inbegrip van de landen wier tekort voor dit jaar op minder dan 3 procent werd geraamd, eventuele niet-begrote extra ruimte die ontstaat als gevolg van de economische groei of van een daling van de rente, dienen te gebruiken om het proces van begrotingsconsolidatie te versnellen. Dit is ten zeerste geboden voor de landen met een hoge schuld/BBP-ratio. Mocht de onrust op de valutamarkten de economische groei dit jaar doen afnemen, dan nog mogen de inspanningen om de doelstellingen van de convergentieprogramma's te bereiken, niet worden verminderd.

De vooruitzichten voor 1996 geven aan dat de begrotingsdoelstellingen, op basis van de tot dusver duidelijk omschreven aanpassingsmaatregelen van de Lid-Staten wier convergentieprogramma's streefcijfers voor de begroting omvatten, niet in dezelfde mate zullen worden gerealiseerd. In verscheidene gevallen is een aanpassing noodzakelijk om de in de convergentieprogramma's opgenomen streefcijfers te bereiken. Op basis van de ramingen van de Commissie en bij „ongewijzigd beleid", zullen slechts zeven Lid-Staten erin slagen hun tekort te beperken tot minder dan 3 procent van het BBP. Een en ander toont duidelijk aan dat het zaak is de hand te houden aan de convergentieprogramma's en deze geregeld bij te stellen, zodat zij kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen van het Verdrag.

In tal van landen dient de voorkeur te worden gegeven aan het beheersen van uitgavenstijgingen aangezien er, afgezien van de gevolgen voor de werkgelegenheid, ongetwijfeld grenzen zijn aan hogere belastingen en sociale lasten. De rationalisering van overheidsuitgaven en belastingstelsels kan ook bijdragen tot economische groei en het scheppen van werkgelegenheid. Met name zouden de Lid-Staten, zoals voorgesteld in de richtsnoeren van 1994, waar nodig hun belastingstelsels zodanig moeten wijzigen dat de werkgelegenheid wordt bevorderd en het milieu er baat bij heeft, terwijl het accent van de overheidsuitgaven verlegd dient te worden van de consumptie naar uitgaven die de produktiviteit bevorderen ; wat het laatste betreft dient het opvoeren van de overheidsinvesteringen en de investeringen in het menselijk kapitaal tot een prioriteit te worden gemaakt. In datzelfde verband dienen de indirecte loonkosten te worden verlaagd, in sommige landen in het bijzonder aan de onderkant van de loon- en produktiviteitsschaal. Het is echter van belang ervoor te zorgen dat de noodzakelijke verlaging van de begrotingstekorten niet in gevaar komt, hetgeen impliceert dat ter compensatie aanvullende inkomsten moeten worden gevonden.

In verscheidene Lid-Staten blijven de begrotingsproblemen op de overheidsfinanciën drukken. In Griekenland is in 1994 enige vooruitgang geboekt. Het is echter van essentieel belang dat de budgettaire onevenwichtigheden veel sterker afnemen om het voortschrijden van de convergentie niet te belemmeren. Om het vertrouwen in het economische beleid te vergroten, zijn er op een meerjarige basis krachtige maatregelen nodig, vooral aan de uitgavenkant. In Italië beginnen de in de laatste jaren genomen maatregelen voor begrotingsconsolidatie vruchten af te werpen. Deze inspanningen moeten worden voortgezet door de volledige tenuitvoerlegging van het onlangs aangekondigde driejarenplan. In het geval van Zweden, dat ook wordt geconfronteerd met een groot tekort, is reeds een meerjarige aanpassing van het begrotingskader aangenomen. Het is noodzakelijk dit aanpassingsbeleid voort te zetten. In België vereist de hoge staatsschuld dat de begrotingscomponent van het Globaal Plan volledig ten uitvoer wordt gelegd, alsmede dat verdere vooruitgang wordt geboekt bij het verminderen van het tekort tot onder 3 procent van het BBP, teneinde tevens te komen tot een forsere verlaging van de schuldquote. In Spanje en Portugal zijn grotere inspanningen nodig op het gebied van de begrotingsconsolidatie. Ook

Oostenrijk en Frankrijk hebben behoefte aan ambitieuze begrotingsdoelstellingen. Ofschoon Finland nog geen convergentieprogramma heeft opgesteld, is de verwachting dat de begrotingsdoelstellingen van dit land, ambitieus zullen zijn ; de inspanningen om deze doelstellingen te verwezenlijken dienen te worden voortgezet. Denemarken, Nederland en het Verenigd Koninkrijk moeten voortgaan met de krachtdadige uitvoering van hun programma's voor begrotingsconsolidatie, in overeenstemming met hun convergentieprogramma's, om ervoor te zorgen dat hun tekort in 1996 onder de 3 procent ligt. De ramingen van de Commissie inzake de begrotingsontwikkelingen en -vooruitzichten in Duitsland, Ierland en Luxemburg geven aan dat deze landen geen buitensporige tekorten zullen vertonen. In Ierland zal de daling van de schuldquote naar verwachting gestaag doorzetten, terwijl de toestand van de overheidsfinanciën in Luxemburg gezond blijft.

Terwijl de Lid-Staten een strikt begrotingsbeleid moeten blijven voeren om ervoor te zorgen dat de tekorten onder de 3 procent van het BBP komen te liggen, moet de Gemeenschap zelf behoedzaam omgaan met de door de Europese Raad van Edinburgh vastgestelde Financiële Vooruitzichten — die maximumbedragen behelzen, geen streefbedragen.

Bevordering van het concurrentievermogen en duurzame groei

Ingevolge de voorstellen in het Witboek „Groei, concurrentievermogen, werkgelegenheid" worden in de Lid-Staten hervormingen doorgevoerd om de factoren die bijdragen tot het groeipotentieel te versterken en de dynamiek en het concurrentievermogen van de economieën van de Gemeenschap te verbeteren.

Om de kansen van de interne markt optimaal te benutten is inmiddels gemiddeld 92,4 procent van de communautaire richtlijnen omgezet in nationaal recht, met een spreiding van de Lid-Staten tussen 86,3 tot 98,6 procent. Verdere vooruitgang is echter nog vereist in de sectoren verzekeringen, intellectuele en industriële eigendom, overheidsopdrachten, nieuwe technologieën en diensten en het vrij verkeer. Verder verloopt de uitbreiding van de interne markt tot telecommunicatie en energie traag, en is de interne markt voor vervoer nog niet volledig tot stand gebracht. Verdere maatregelen zijn voorts ook vereist voor versterking van de mededingingsregels, vermindering van de staatssteun en terugdringing van de rol van de overheid. Dit reeds in gang gezette proces zou verder bevorderd kunnen worden door privatisering, voor zover de Lid-Staten dit verenigbaar achten met hun doelstellingen. Op communautair niveau zijn verschillende initiatieven genomen. Ingevolge de aanbeveling van de Raad van Essen is een Adviesgroep Concurrentievermogen ingesteld, die voornemens is aan de Europese Raad van Cannes verslag uit te brengen over het concurrentievermogen van de Gemeenschap en daarmee samenhangende vraagstukken. Voorts is de Groep voor vereenvoudiging in wetgeving en administratie ingesteld. Om het concurrentievermogen over de gehele linie te verbeteren, worden momenteel op communautair niveau verschillende vraagstukken onderzocht, waaronder verruiming van de financieringsmogelijkheden voor het midden- en kleinbedrijf (MKB), vergroting van de flexibiliteit op de arbeidsmarkt en verbetering van de kwaliteit van de beroepsopleiding.

De groei- en arbeidsmogelijkheden die het resultaat zijn van milieubeschermende maatregelen, moeten volledig worden benut. Het verslag dat de Raad ECOFIN voor de Europese Raad van december 1995 zal opstellen over „het verband tussen economische groei en milieu, en de gevolgen hiervan voor het economische beleid", is in dit verband van bijzonder belang.

Het is voor de dynamiek van de communautaire economieën van essentieel belang dat de investeringen worden opgevoerd. Dit geldt met name voor de investeringen in onderwijs en opleiding en in de infrastructuur van de Gemeenschap, die verder zal moeten worden ontwikkeld om te voldoen aan de eisen van de 21e eeuw. De transeuropese netwerken moeten worden gerealiseerd en het Actieplan voor de Informatiemaatschappij dient te worden uitgevoerd. Voorts is het noodzakelijk initiatieven voor onderzoek en ontwikkeling te stimuleren door een betere onderlinge afstemming van de activiteiten van de Lid-Staten. Parallelle, goed op elkaar afgestemde inspanningen op het niveau van de Gemeenschap en van de Lid-Staten vormen een belangrijke hoeksteen voor de verwezenlijking van de mogelijkheden voor werkgelegenheidsschepping en groei.

Werkgelegenheid en de arbeidsmarkt

Het economisch herstel zal, indien de voorspellingen worden bewaarheid, de cyclische component van de werkloosheid in 1997 hebben geabsorbeerd. Om een gestage en significante daling van de werkloosheid te bewerkstelligen, is het echter noodzakelijk gedurende tal van jaren een hoog economisch groeipercentage te bereiken en ervoor te zorgen dat die groei meer banen kan creëren. In veel Lid-Staten is een sterkere differentiatie van de lonen naar sector, geografisch gebied en kwalificaties noodzakelijk. Een essentieel onderdeel van de inspanningen om de doelstellingen te bereiken wordt gevormd door een actiever en doeltreffender arbeidsmarktbeleid. Daarbij moet een brede, geïntegreerde en samenhangende actie worden ondernomen om structurele veranderingen teweeg te brengen in de onderwijsstelsels, het arbeidsrecht, de arbeidscontracten, de onderhandelingen over arbeidsvoorwaarden en het stelsel van de sociale zekerheid, teneinde de werking van de arbeidsmarkt in zijn geheel te verbeteren.

In de context van het Witboek heeft de Europese Raad van Essen de volgende vijf prioriteiten voor het optreden van de Lid-Staten vastgesteld :

— vergroting van de kansen op werk voor arbeidskrachten door de bevordering van investeringen in de beroepsopleiding ;

— vergroting van het werkgelegenheidseffect van de groei ;

— beperking van de indirecte loonkosten ;

— verbetering van de effectiviteit van het arbeidsmarktbeleid ;

— verbetering van de maatregelen ten behoeve van groepen die in bijzondere mate door de werkloosheid worden getroffen.

De Europese Raad van Essen heeft de Lid-Staten verzocht op hun eigen specifieke situatie toegesneden maatregelen te treffen en meerjarenprogramma's op te stellen waarin hun beleidsvoornemens tot uitdrukking worden gebracht. Het is nu van belang dat de Lid-Staten die meerjarenprogramma's snel aannemen. Overeenkomstig het verzoek van de Europese Raad van Essen zullen de Raad en de Commissie de ontwikkeling van de werkgelegenheid nauwlettend volgen, het beleid van de Lid-Staten op dit gebied toetsen en, vanaf december 1995, ieder jaar aan de Europese Raad verslag uitbrengen over de verdere vooruitgang op de arbeidsmarkt.

Er zijn reeds verschilllende maatregelen getroffen, maar er zijn grotere en krachtigere inspanningen nodig.

Voorbeelden van de wijze waarop een actiever en doeltreffender arbeidsmarktbeleid bijdraagt tot een grotere werkgelegenheid :

i) het vergroot de kansen op werk voor arbeidskrachten door de bevordering van investeringen in de beroepsopleiding, in het bijzonder in het MKB, en verhoogt zo de kwaliteit van het menselijk kapitaal, hetgeen leidt tot een verbetering van het concurrentievermogen, de potentiële produktie, alsmede van de flexibiliteit en de kansen van de arbeidskrachten ;

ii) het vergroot het werkgelegenheidseffect van de groei, zonder een negatieve uitwerking te hebben op de omvang van de groei zelf, door middel van :
   — onderzoek dat door de sociale partners op de daartoe geëigende niveaus wordt verricht naar mogelijkheden om de werkgelegenheid te bevorderen, zonder het concurrentievermogen in gevaar te brengen, door middel van innoverende arbeidsregelingen zoals reorganisatie en nieuwe indeling van de arbeidstijd en nieuwe combinaties van werk en vrije tijd ;
   — extra stimulering van de werkgelegenheid door vermindering van de indirecte loonkosten, in het bijzonder aan de onderkant van de loon- en produktiviteitsschaal, zonder dat aan andere delen van de arbeidsmarkt schade wordt toegebracht ; vanuit marcro-economisch oogpunt moet dit worden verwezenlijkt zonder dat de terugdringing van de begrotingstekorten of het concurrentievermogen van de ondernemingen in gevaar komt. Dit vereist hervormingen en, waar nodig, alternatieve financieringsbronnen voor de sociale-zekerheidsstelsels ;
   — bevordering van nieuwe kansen op werk en van nieuwe activiteiten, vooral op regionaal en lokaal niveau, bij voorbeeld op milieugebied en in de sociale dienstverlening ;

iii) het bevordert de inzetbaarheid van werknemers wanneer nieuwe banen ter beschikking komen door middel van :
   — verbetering van de doeltreffenheid van het arbeidsmarktbeleid door vergroting van de flexibiliteit op het gebied van geografische en beroepsmobiliteit (met name van makkelijk inzetbare werknemers) ;
   — verbetering van maatregelen voor de groepen die het zwaarst door de werkloosheid worden getroffen, zulks door middel van speciale omscholingsprogramma's voor met uitsluiting bedreigde groepen.

Een arbeidsmarktbeleid dat bijdraagt tot het benutten van deze drie mogelijkheden vormt niet alleen een onmisbare aanvulling op het macro-economisch en structureel beleid op het gebied van het concurrentievermogen, maar helpt tevens mee aan het behoud en de vergroting van de samenhang en de sociale consensus in de Unie in de lange en moeilijke stijd tegen de werkloosheid.

Gedaan te Brussel, 10 juli 1995.

Voor de Raad

De Voorzitter

P. SOLBES MIRA